

*Бабчанік Рита Вікторівна,
Національний університет «Острозька академія»*

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИХОВАНОГО ЗМІСТУ ГАЗЕТНОГО ТЕКСТУ

Вже протягом багатьох десятиліть одним з найактуальніших питань дослідження мови є розкриття її змістової таємниці. Яким чином люди використовують мову для того чи іншого впливу на оточуючих та на середовище. Адже так часто завдяки мовним інструментам мовці можуть навіть самі того не усвідомлюючи координально змінити думку того чи іншого опонента.

Для того, щоб якомога чіткіше уявити функціонування та значення таких мовних явищ відкрито чимало лінгвістичних методів для її дослідження. Нас зацікавив метод фреймового аналізу, за допомогою якого можна відкрити багато змістовно-психологічних рис розмовного та письмового тексту.

Для того, щоб чіткіше відобразити функціонування такого методу було проведено дослідження на англomовних статтях газети «The Day», які були присвячені темі розвитку Національного університету «Острозька Академія».

Ми не випадково обрали для застосування фреймової методики газетний дискурс. Все більше і більше уваги лінгвісти приділяють саме когнітивному напрямку розвитку комунікативного процесу. Одним з таких є саме засоби масової інформації, які можуть вважатися на сьогоднішній день одним з найпоширеніших засобів інформування людей.

В основі теорії фреймів лежить гіпотеза про те, що світоглядні знання формуються за певними сценаріями про фіксований набір стереотипних ситуацій і можуть бути описані як результат заповнення рамок, або фреймів. Стереотипність фрейму полегшує не лише збереження інформації, а й пізнання нової, позаяк розум, як зазначає М. Мінський [7: 289]. Намагаючись пізнати нову для себе ситуацію, індивід обирає із своєї пам'яті потрібний фрейм із таким розрахунком, щоб шляхом зміни в ньому окремих деталей зробити його придатним для розуміння ширшого класу явищ або процесів [2: 368].

Фреймовий наліз проводиться згідно перебігу певних етапів. Дотримання послідовності етапів може гарантувати найдостовірніший результат дослідження. На першому етапі повинні зафіксувати всі слова, які вербально виражені іменниками. На другому етапі групуємо усі іменники на відповідні категорії. Ці категорії – є результатом узагальнення, категоризації та систематизації дійсності, що дає змогу розглядати їх як фрейми. На третьому етапі аналізуємо кількість слів, які представлені в кожній категорії, що власне і є фреймами. На четвертому етапі виділяємо найчастотніші слова кожної категорії та визначаємо їхній коефіцієнт частотності (FQ) [3: 69-73]. Виділення представлених у кожному фреймі найчастотніших слів дає змогу побудувати сценарій досліджуваного тексту. Дії передбачені сценарієм виконуються в залежності від обставин.

Для прикладу, візьмемо другу за найбільшою кількістю слів категорію *люди*. Фреймовий простір категорії заповнений такими найчастотнішими прототипами як *students, professor, member, rec-tor*. Цікавим є те, що фрейм людей представлений поняттям, яким притаманні предметно-образні властивості, натомість, психологічні конструкти характеризуються великим ступенем абстрактності. Цей факт, вочевидь, пов'язаний із аналітичністю англійської мови, що відбивається на зміст категорій. Фреймовий аналіз дає можливість побачити справжню картину цінностей відображених у категорії люди. Вже з найбільш частотнішого слоту *students* можна зробити не тільки загальні, але й глибинно індивідуальні висновки. Слід зазначити, що багато статей опрацьовуються та пишуться після інтерв'ю з тими ж студентами, ректором або з людьми, які беруть активну участь в житті академії. Та, оскільки, слово *students* повторюється найчастіше тоді можемо припустити, що здебільшого студенти спілкуються з газетою «The Day». Це свідчить про вагомий внесок студентів в розвиток освітнього життя академії. Також після проведеного аналізу чітко зрозуміло, що на першому місці в університеті є студенти та все, що їх стосується. Звичайно такі дані підтверджують правду та всі щирі наміри керівництва університету (слот *professors* посідає друге місце за частотністю). Оскільки воно робить все для того, щоб студенти «Острозької академії» мали всі можливості для повноцінного навчання та приймали активну участь не тільки в розвитку академії, але й у відносинах з іншими вищими навчальними закладами. Так, наприклад, з досліджуваного тексту дізнаємось, що одним з ключових прототипів категорії *люди* є слот *member*. Тобто, це і є доказом того, що студенти є учасниками різноманітних науко-

вих заходів, програм та всіх інших подій, які пов'язані з активною участю. Також слід зазначити, що одним з ключових прототипів є слово *rector*. Який логічно завершує просторовий сценарій подій. Оскільки, без засновника університету важко можна було б собі уявити навіть якусь частину всіх тих подій та процесів, які тут відбуваються. Слово ректор згадується к кожній досліджуваній статті. Це підтверджує той факт, що Ігор Демидович Пасічник, ректор університету, є вочевидь найдостойнішим звання героя України. Ця відданна та відчайдушна людина – взірєць для майбутнього покоління. Завдяки йому Національний університет «Острозька академія» не тільки стрімко розвивається, та стає на вищі міжнародні щаблі, але має напрочуд приємну та по особливому гармонійну атмосферу.

Отже, запропонований метод фреймового аналізу газетного тексту дає змогу змоделювати уявлення і бачення як журналістів газети «The Day», так і наміри та цілі розвитку університету та його місця на світовій освітній арені. Також, після проведеного аналізу статей чітко бачимо ту ситуативну картину, яку хотів відобразити автор керуючись фреймувальним процесом викладу думок. В свою чергу використовуючи фреймову методіку дослідження тексту дізнаємось багато корисної інформації про реалізацію життя та розвитку Національного університету «Острозька академія».

Список літератури:

1. Засекіна Л. В. Структурно-функціональна організація інтелекту особистості: дис... д-ра психол. наук: 19.00.01 / Національний ун-т “Острозька академія”. — Острог, 2006. — Бібліогр.: С. 366-396.
2. Засекіна Л. В. Методологія психолінгвістичних досліджень // Вісн. Харків. Нац. ун-ту, 2001. - №520. - Вип. 3 .- С.69 – 73.
3. Минский М. Фреймы для представления знаний.—М.: Энергия, 1979.